

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت آموزش

اداره امتحانات کتبی

بسمه تعالی

امتحانات تجدیدی - شهریور ۱۳۸۹

پاسخنامه

پایه :	۲	موضوع :	منطق ۳
تاریخ :	۸۹/۶/۲۹	ساعت :	۱۸

نام کتاب: منطق للمظفر و المنطق التعليمی، صناعات خمس

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی:

- جمله «أكذبه أعذبه» را درباره کدام صنعت گفته‌اند؟
 ب ۴۶۶ (ع: ۱: ۱)
 ا. جدل ☐ ب. شعر ☒ ج. خطابه ☐ د. مغالطة ☐
- با توجه به عبارت «هی قضایا یصدّق بها العقل لذاتها أى بدون سبب خارج عن ذاتها» کدام گزینه صحیح است؟ د ۳۲۸ (ع: ۱: ۱)
 ا. حدسیات مانند «الكل أعظم من الجزء» ☐
 ب. متواترات مانند «البياض ابيض» ☐
 ج. نظریات مانند «الوجود موجود» ☐
 د. اولیات مانند «النقيضان لا يجتمعان» ☒
- * «مثل هذا جواب من سئل من افضل اصحاب رسول الله (ص) بعده: فقال: من بنته في بيته»
 ۳. مثال مذکور چه نوع مغالطه‌ای است؟ ب ۴۸۶ (ع: ۱: ۲)
 ا. مغالطة تركيب المفصل ☐ ب. مغالطة المماراة ☒ ج. المغالطة في هيئة اللفظ الذاتية ☐ د. المغالطة باشتراك الاسم ☐
۴. کدام گزینه از اقسام مشهورات است؟ د ۳۴۷ (ع: ۱: ۲)
 ا. متواترات ☐ ب. فطریات ☐ ج. مقبولات ☐ د. استقرائیات ☒

تشریحی:

۱. خطابه و جدل از جهت موضوع چه اشتراک و چه افتراقی دارند؟ ۴۳۳ (ع: ۲: ۳)
 اشتراک: إنّ موضوع کلّ منهما عام غیر محدود بعلم و مسألة.
 افتراق: إنّ الخطابة يستثنى من عموم موضوعها المطالب العلمیة التي يطلب فيها اليقين.
۲. سه مورد از تفاوت‌های جدل و برهان را بنویسید. ۳۸۵ (ع: ۱: ۲)
 ۱. إنّ البرهان لا يعتمد الا على المقدمات التي هي حق من جهة ما هو حق اما الجدل فإنما يعتمد على المقدمات المسلمة.
 ۲. إنّ الجدل لا يقوم الا بشخصين متخاصمين اما البرهان فقد يقيمه الشخص لينا جی به نفسه ويعلمها لتصل الى الحق.
 ۳. إنّ الجدل يمكن أن يستعمله الفريقان معاً ما دام الغرض الزام الخصم وافحامه لا الحق بخلاف البرهان.
 ۴. إنّ صورة البرهان لا تكون الا من القياس اما الجدل أعَم من البرهان من جهة الصورة غير أنّ أكثر ما يعتمد الجدل على القياس والاستقراء.
۳. مغالطة «ايهام انعكاس» را همراه با مثال تعریف کنید. ۴۹۴ (ع: ۱: ۲)
 أن يوضع المحمول والموضوع أو التالي والمقدم أحدهما مكان الآخر. مثلاً لما كان كلّ عسل اصفر وسيّالاً فقد يظنّ أن كلّ ما هو اصفر وسيّال فهو عسل.
- * هذه الحديدة ارتفعت حرارتها وكل حديدة ارتفعت حرارتها فهي متمددة فينتج هذه الحديدة متمددة. ۳۶۳ (ع: ۲: ۱)
 ۴. استدلال فوق، برهان «لمّی» است یا «إئنی»؟ چرا؟
 برهان لمّی است. لأنّ الاستدلال بارتفاع الحرارة على التمدد استدلال بالعلّة على المعلول.

۵. أ. مواضع «الاولى والآثر» را تعریف کنید. ب. آیا مثال «إنَّ الشمس أكثر ضوءاً من القمر» برای این مواضع صحیح است؟ چرا؟ ۴۰۹ (ع: ۱: ۲)
- أ. ترجیح شیء واحد من شئین بینهما مشاركة فی بعض الوجوه والفاظ المستعملة المتداولة فی التفضیل هی كلمة آثر وأولى وأفضل و
ب. مثال صحیح نیست؛ لآنه ظاهر التفاضل فیہ ویكون ایراد المواضع لاثباته حشواً ولغواً.
۶. أ. تصدیق در صناعت خطابه را تعریف کنید. ب. فایده آن چیست؟ ۴۵۵ (ع: ۲: ۳)
- أ. هو ما یوضع أمام الكلام ومقدمة له لیكون بمنزلة الاشارة والايدان بالغرض المقصود للخطیب.
ب. تهیئة المستمعین إلى التوجّه نحو الغرض.
۷. هریک از اصطلاحات «منافره، مشاجره، مشاوره» را تعریف کنید. ۴۳۵ (ع: ۱: ۲)
۱. منافره: أن یكون حاصلأ فعلاً. ۲. مشاجره: أن یكون غیر حاصل فعلاً ولكنّه حاصل فی الماضی. ۳. مشاوره: أن یكون غیر حاصل فعلاً ولكنّه یحصل فی المستقبل.
۸. شرایط تحقق متواترات را بنویسید. ۳۳۳ (ع: ۱: ۲)
- بواسطة إخبار جماعة یمتنع تواطؤهم على الكذب ویمتنع اتفاق خطأهم فی فهم الحادثة.
- * للضمیر شأن خاص فی الخطابة فإنّ اخفاءها غالباً ما یضطرّ إلیه الخطیب بما هو خطیب لأحد امور. ۴۳۹ (ع: ۲: ۲)
۹. أ. «ضمیر» در باب قیاس را تعریف کنید. ب. دو مورد از «ما یضطرّ إلیه الخطیب» را بنویسید.
أ. کلّ قیاس حذف منه کبراه.
ب. ۱. اخفاء عدم الصدق الکلی فیها. ۲. تجنّب أن یكون بیاناً منطقی وعلمیاً معقّداً. ۳. تجنّب تطویل.